

ע"פ 1188/23 - מוחמד אלעמורי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 1188/23

לפני:

כבוד השופט י' אלרון

כבוד השופט י' כשר

כבוד השופטת ר' רונן

המערער:

מוחמד אלעמורי

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 28.12.2022 ב-תפ"ח 10871-06-19 שניתן על ידי סג"נ ל' ברודי, השופטת מ' ברק-נבו והשופט מ' תמיר

תאריך הישיבה:

י"ד בתמוז התשפ"ג

(3.7.2023)

בשם המערער:

עו"ד ווליד כבוב

בשם המשיבה:

עו"ד עמרי כהן

עו"ס סיון קוריס

בשם שירות המבחן למבוגרים:

עמוד 1

פסק-דין

השופט י' אלרון:

המערער הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון ברצח (בכוונה) של אחותו - נג'לא אל עמורי (להלן: המנוחה), לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (סג"נ ל' ברודי, השופטת מ' ברק נבו והשופט מ' תמיר) ב-תפ"ח 10871-06-19, גזר עליו ביום 28.12.2022 עונש של 30 שנות מאסר בפועל לצד עונשי מאסר על תנאי והפעלת עונש מאסר על תנאי תלוי ועומד בן 6 חודשים לריצוי בחופף.

המערער משיג על חומרת עונשו.

עיקרי כתב האישום המתוקן

1. כמתואר בכתב האישום המתוקן, המערער הוא אחיה הבכור של המנוחה. במועד הרלוונטי, המנוחה התגוררה בבית בלוד (להלן: הבית) עם אמה (להלן: האם), אחותה - דינה (להלן: דינה) ואחיה, קטין יליד שנת 2003 (להלן: הקטין). באותה העת, המערער התגורר אף הוא בלוד, עם אשתו ובנו הקטין.

בחודש ספטמבר 2018 לערך, המנוחה עזבה את הבית על רקע קשר אישי עם עיסא ג'רושי (להלן: עיסא). לאחר עזיבת הבית, ביום 29.9.2018 בסמוך לשעה 21:00, המנוחה הגיעה עם שתי חברות לבית מכרה בעיר כרמיאל. משנודע למערער על מקום הימצאה, הגיע לבית המכרה ביום 30.9.2018 לפנות בוקר ודרש כי המנוחה תשוב לבית. המנוחה סירבה, והמערער לא עזב את המקום אלא רק לאחר הגעת המשטרה.

ביום 9.10.2018 המערער הגיע עם אחיו סמוך לתחנת משטרת לוד לאחר שנודע לו כי המנוחה שוהה שם. משאיתר את המנוחה, ניסה להכניסה בכוח לרכב ובניגוד לרצונה במטרה להשיבה לבית.

במהלך חודש אוקטובר 2018 המנוחה שבה להתגורר בבית, אולם כעבור זמן מה עזבה בשנית ועברה להתגורר עם עיסא בדירה ברמלה למשך חודשיים. לאחר שהשניים נקלעו לקשיים כלכליים, המנוחה חזרה להתגורר בבית לסירוגין.

2. כחצי שנה לאחר מכן, ביום 10.4.2019, בשעות הערב, המנוחה, אחותה - חדיג'ה (להלן: חדיג'ה) והקטין בילו יחדיו בחוף הים בראשון לציון. השלושה קבעו להיפגש בצהרי היום למחרת ולבלות ביער בן שמן. ביום 11.4.2019 בשעה 10:00 לערך, המנוחה יצאה מהבית. בסמוך לשעה 13:00 חדיג'ה הגיעה לבית, שבו שהו באותה העת הקטין ודינה. חדיג'ה התקשרה למנוחה לבדוק היכן היא והאחרונה השיבה כי היא בדרכה לבית. משחלף הזמן והמנוחה לא הגיעה לבית, ניסו הקטין וחדיג'ה ליצור עמה קשר. לאחר שעלה בידם לעשות כן, השיבה המנוחה שבניגוד לכפי שתוכנן היא אינה מעוניינת לנסוע ליער בן שמן. המנוחה לא שבה לבית וחדיג'ה ודינה עזבו את הבית.

סמוך לשעה 18:30, ולאחר שחדיג'ה הפצירה במנוחה לשוב לבית, היא הסכימה לעשות כן. באותה העת הקטין היה בבית וביקש לשוחח עמה, אולם המנוחה סירבה לכך. המערער הגיע לבית בשעה 23:00 לערך ונכנס לחדר שבו שהתה המנוחה. השניים שהו שם זמן מה. בשלב זה, לפי כתב האישום המתוקן: "במהלך חילופי הדברים כמתואר לעיל, הנאשם חנק את נג'לא בצווארה באמצעות שתי ידיו, בעודה יושבת על מיטה בחדר ומנסה למנוע ממנו לבצע את זממו".

הקטין נכנס לחדר וניסה להדוף את ידיו של המערער מהמנוחה, אולם זה לא חדל מחניקתה עד אשר איבדה את הכרתה. כתוצאה ממעשי המערער המנוחה מצאה את מותה.

בשלב זה, המערער הורה לקטין לעזוב את הבית וללכת לבית אחותם חדיג'ה. בהמשך, עטף את גופת המנוחה בשמיכה וליפף את השמיכה ברצועות בדים. באותו הלילה, בשעה 1:00 לערך, נשא את גופתה העטופה של המנוחה והכניסה למושב האחורי של הרכב שבו עשה שימוש. אז, נסע לשטח פתוח סמוך לשוב שוהם והשאיר שם את גופת המנוחה. בשעות אחר הצהריים של אותו היום, נטל ממחסן הבית מעדר ונסע ליער הסמוך לאזור תל חדיד לאיתור מקום לקבורת גופת המנוחה. לאחר מכן, שב למקום בו השאיר את גופת המנוחה, הכניסה לרכב וקבר אותה בבור במקום הקבורה שאיתר כאמור. לאחר שכיסה את הבור באדמה, סלעים וענפים - עזב את המקום.

3. בגין מעשיו, למערער יוחסה כאמור עבירה של רצח (בכוונה) לפי סעיף 300(א) לחוק.

תמצית ההליכים בבית המשפט המחוזי

4. המערער כפר תחילה במיוחס לו. במסגרת הסדר טיעון כתב האישום תוקן, המערער הודה בעובדותיו והורשע בעבירה לפי סעיף 300(א) לחוק; וזאת בגין רצח שנעשה ביסוד נפשי של כוונה (להלן, למען הנוחות, עבירה זו תכונה "רצח בכוונה"). המדינה הבהירה כי תעתור לעונש של מאסר עולם ואילו ההגנה תטען באופן חופשי לעונש.

במסגרת הדיון שהתקיים במועד הצגת הסדר הטיעון בבית המשפט המחוזי, המערער הבהיר כי אמנם גרם למותה של המנוחה "אבל לא בכוונה", כלשונו (פרו' דין מיום 19.6.2022, בעמוד 1921). בשלב זה, לבקשת הסנגור, נערכה הפסקה בדיון. בסופה, נכתב בפרוטוקול מפיו של הסנגור: "במהלך ההפסקה הקראתי לנאשם את הסעיף המדבר על כוונה, הסברתי לו את המשמעות והוא מאשר את הדברים שהעבירה בוצעה 'בכוונה' וזאת לאחר ההסבר שלי" (שם, בעמוד 1922). לאחר מכן נכתב מפיו של המערער עצמו: "אני מבין את המשמעות ואני מודה שזה בכוונה" (שם).

5. בית המשפט המחוזי, בגזר הדין, עמד על עקרון קדושת החיים הניצב בראש סולם הערכים החברתיים, כך לפני תיקון 137 לחוק (חוק העונשין (תיקון מס' 137), התשע"ט-2019, ס"ח 230 (להלן: הרפורמה בעבירות ההמתה או הרפורמה)), וכך גם בעקבותיו. לאחר זאת פנה לניתוח מדיניות הענישה הנוהגת לאחר הרפורמה בעבירות ההמתה, כמו גם ההלכות הרלוונטיות לצורך קביעת גבולות מתחם העונש ההולם בעבירת הרצח הבסיסית ביסוד נפשי של כוונה ומיקום עונשו של נאשם בגדרי המתחם.

במסגרת נסיבות ביצוע העבירה, בית המשפט המחוזי עמד על כך שברקע לביצוע התנהלותו הכוחנית של המערער כלפי אחותו המנוחה, כאשר לאחר שאביו עזב את הבית, המערער - שהיה מבוגר בכעשר שנים מהמנוחה, תפס את מקומו. כך, מצד אחד פרנס את בני המשפחה ודאג להם ומצד שני היה "נאמן לעמדות המסורתיות שלו בנוגע למרקם של משפחת המוצא ואופן התנהלות בני המשפחה" ו"נהג בכוחנות כלפי המנוחה", כלשון גזר הדין.

הודגש, כי בשתי הזדמנויות קודמות המערער ניסה להשיב את המנוחה לבית ומתוך אותה תפיסת עולם הגיע ביום הרצח לבית וחנק את המנוחה למוות, תוך שהוא הודף את ניסיונות אחיו הקטין למנוע ממנו לעשות כן. עוד נקבע, כי התנהלותו קרת הרוח של המערער לאחר מעשה, ביזתה את כבוד המנוחה ומוסיפה פן מחמיר לנסיבות האירוע. אף צוין, כי לאחר זאת לא נטל אחריות למעשיו וכאשר נערכו חיפושים אחרי המנוחה מילא את פיו מים. משיקולים אלו, נקבע כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין 28 שנות מאסר בפועל לעונש של מאסר עולם.

6. לצורך קביעת עונשו של המערער בגדרי המתחם, בית המשפט נתן משקל לכך שהמערער קיבל אחריות למעשיו והביע חרטה עמוקה על מעשיו. אשר לעיתוי ההודיה - תואר כי אמנם ההודיה לא הייתה מיידית, אלא לאחר שנשמע חלק משמעותי מפרשת התביעה וכי ההסדר הושג משיקולים ראייתיים. בהיבט זה צוין, כי ההגנה לא פירטה את מהותם של אותם שיקולים אך הסתייגה מעמדת המשיבה שלפיה הקושי הראייתי המרכזי היה "היעלמות" הקטין שהיה אמור להיות עד תביעה מרכזי. בגזר הדין נכתב כי היעלמות הקטין אינה חלק מכתב האישום אולם: "לא ניתן להתעלם מהעובדה שנסיבה זו היא צל כהה ומדאיג המרצד ברקע לאירוע הקשה. עם זאת, לפי עמדת התביעה הבסיס להסדר הוא שיקול ראייתי, הכל כפי המפורט, וזו התשתית שנמצאת לפנינו, ולכך אנו מתייחסים."

על כן, ניתן משקל מסוים להודיית המערער ולעובדה כי הביע חרטה על מעשיו. נסיבה נוספת שנלקחה בחשבון היא עברו הפלילי של המערער בגינו ריצה עונשי מאסר בפועל, ובמיוחד הרשעתו הקודמת בעבירת אלימות כלפי המנוחה, בגינה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר על תנאי. אשר לנסיבות אישיות נוספות, נומק: "נסיבותיו האישיות של הנאשם עומדות אף הן לפנינו, לרבות תפקודו החיובי הראוי לציון במהלך מעצרו, אך אלה מתגמדות למול האסון הכבד שגרם הנאשם במו ידיו".

7. מכלל טעמים אלו, נגזר על המערער עונש של 30 שנות מאסר בפועל, החל מיום מעצרו; הפעלת עונש מאסר על תנאי בן 6 חודשים שהוטל עליו בת"פ 42951-10-18 - אשר ירוצה בחופף; ו-12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור בתוך שנתיים מיום שחרורו עבירת אלימות מסוג פשע.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

8. לטענת המערער, במקרים חמורים יותר, שבהם נעשה שימוש בנשק חם או קר, לא נקבע מתחם עונש הולם שהרף העליון שלו הוא עונש של מאסר עולם. צוין, כי המערער נקלע לאירוע מבלי שהייתה לו כוונה לרצוח את המנוחה, והוא אף הגיע לבית מתוך דאגה למנוחה ותוך "שמירה על שמה הטוב" אולם הוויכוח בין הצדדים הוביל לתוצאה מצערת.

עוד נטען, כי "נראה כי למערער לא הייתה כוונה לגרום למותה של המנוחה" וכי הדאגה למנוחה ו"התרבות ממנה הגיע" כלשון נימוקי הערעור, הובילו אותו לאיבוד עשתונותו. ביחס לקביעת עונשו של המערער בתוך גבולות מתחם הענישה, נטען כי בית המשפט המחוזי שגה כאשר לא נתן דעתו לכלל נסיבותיו האישיות של המערער, ובעיקר לכך שבהעדר אב המשפחה הוא סייע רבות וגילה מחויבות כלפי בני משפחתו; כמו גם לעובדה שבמהלך תקופת מעצרו הוא מתפקד בצורה טובה ותומך באסירים, שחלקם בעלי רקע נפשי קשה. בא-כוח המערער מוסיף כי בית המשפט המחוזי שגה בהתעלמו, כך נטען, מהעובדה שקושי ראייתי הוא שהוביל להסדר הטיעון.

9. מנגד, בא-כוח המשיבה טען כי עונשו של המערער הולם את חומרת מעשיו ומדיניות הענישה הנוהגת. לטענתו, לא נפל כל פגם בקביעת גבולות המתחם, ובפרט בכך שנקבע כגבולו העליון עונש של מאסר עולם. עוד נטען, כי עובדות כתב האישום המתוקן מלמדות כי מדובר בעבירת רצח בכוונה ברף החומרה הגבוהה שכללה אלימות מתמשכת של המערער כלפי המנוחה, חניקה בידיים תוך שהמנוחה נלחמת על חייה, וכאשר אחיהם הקטן בן ה-16 היה עד למעשים וניסה ללא הצלחה להציל את חיי המנוחה. לאחר כל זאת, המערער קבר את גופת המנוחה בבור באדמה בשטח פתוח.

נטען, כי נסיבות המקרה קרובות להיכנס בגדרי עבירת רצח בנסיבות מחמירות. בא-כוח המשיבה הדגיש כי מדובר במקרה נוסף של גבר שרוצח אישה מאחר שהוא לא מרוצה מהתנהלותה. לדבריו, נעשה חסד עם המערער בכך שלא נגזר עליו עונש של מאסר עולם, שכן נסיבותיו האישיות אינן בעלות משקל של ממש. עוד ציין את הרשעותיו הקודמות של המערער ובכלל זה עבירות קודמות שביצע כלפי אחותו. בסיכומו של דבר, נטען כי בית המשפט המחוזי יישם כראוי את מדיניות הענישה ואין מקום להקל בעונשו של המערער.

דיון והכרעה

10. סעיף 300(א) לחוק קובע: "הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם, דינו - מאסר עולם". עבירה זו, המכונה "עבירת הרצח הבסיסית", מכילה אפוא מקרי המתה שבהם הממית שווה נפש לאפשרות גרימת המוות (סעיף 20(א)(2) לחוק); וגם מקרים שבהם הממית פועל מתוך "מטרה לגרום לאותן תוצאות" (סעיף 20(א)(1) לחוק).

11. העונש המרבי הקבוע בחוק בגין עבירת הרצח הבסיסית הוא עונש של מאסר עולם לתקופה בלתי קצובה (ראו: ע"פ 1978/21 מדינת ישראל נ' עמאש, פסקה 15 (7.6.2023) (להלן: עניין עמאש)). אם כך "במסגרת מלאכת גזירת העונש בגין עבירת הרצח הבסיסית אנו נדרשים [...] בכל מקרה ומקרה למלאכה המורכבת של 'דירוג' חומרתם של מעשי רצח שונים. זאת, כאשר מובן מאליו שכל מעשה רצח באשר הוא, מזעזע וחמור עד מאוד" (ע"פ 1077/22 קאדר נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.6.2022) (להלן: עניין קאדר)).

12. מאז כניסת הרפורמה בעבירות ההמתה לתוקף, עוצבה - צעד אחד צעד - מדיניות הענישה בגין עבירת הרצח הבסיסית. ב-ע"פ 3223/21 מדינת ישראל נ' שפק (2.3.2022) (להלן: עניין שפק), נדחתה עמדת המשיבה כי במקרים של רצח בכוונה, יש להתייחס במסגרת עבירת הרצח הבסיסית לעונש מאסר העולם בתור "עונש מוצא". הובהר, כי העונש המרבי הקבוע בגין עבירת הרצח הבסיסית שמור למקרים החמורים המצדיקים זאת.

מאוחר יותר, בעניין קאדר, נקבע שיש לקבוע מתחם ענישה מצומצם בעבירת הרצח אשר ידגיש את מרכזיות עיקרון ההלימה, באופן שעולה בקנה אחד עם הרפורמה להבניית שיקול הדעת בענישה (חוק העונשין (תיקון מס' 113), התשע"ב-2012), הרפורמה בעבירות ההמתה ועקרון קדושת חיי האדם (שם, בפסקה 14).

בהמשך, ב-ע"פ 1213/21 וואסה נ' מדינת ישראל (11.8.2022) (להלן: עניין וואסה), הוחמר העונש בגין עבירת רצח בכוונה מ-29 שנות מאסר לעונש של מאסר עולם. כפי שנקבע שם, קירבה לנסיבות הקבועות בסעיף 301א(א) לחוק עשויה ללמד כי גם עונשו של נאשם זה צריך להיות קרוב, אם לא דומה, לעונש של מאסר עולם; ולצד זאת, קביעת המחוקק כי גם בגין עבירת הרצח הבסיסית ניתן להשית עונש מאסר עולם כעונש מרבי, עומדת על רגליה שלה ואינה מחייבת השוואה מתמדת אל מול הנסיבות המחמירות אשר עוגנו בעבירת הרצח בנסיבות מחמירות (וראו גם: עניין עמאש, בפסקה 15).

לאחרונה, ב-ע"פ 1442/22 ניקולקין נ' מדינת ישראל (28.5.2023) (להלן: עניין ניקולקין) הוספתי והבהרתי כי במסגרת גזירת העונש בגין עבירה של רצח בכוונה, לא בכל מקרה יש להעניק משקל משמעותי, אם בכלל, לנסיבות כגון העדר עבר פלילי, נטילת אחריות, או לחלופי הזמן מעת ביצוע העבירה. בית המשפט רשאי כמובן להתחשב בנסיבות אלו, אבל זאת "ככל שסבר כי ראוי לתת להן משקל בנסיבות המקרה" - כלשון סעיף 40יא לחוק. הדגשתי, במבט צופה פני עתיד, כי אין לקחת כמובן מאליו כי שיקולים אלו מצדיקים הקלה בעונש, לא כל שכן הקלה משמעותית בו; וכי גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירת הרצח בכוונה בתחתית מתחם הענישה או בסמוך לה מחייבת נסיבות המצדיקות זאת המלוות בהנמקה מתאימה (שם, בפסקאות 12-17).

13. לסיכום האמור: עונש של מאסר עולם בגין עבירה של רצח בכוונה אינו בגדר עונש מוצא, אלא עונש מרבי שראוי לגזור אותו בנסיבות המתאימות; יש לקבוע מתחם ענישה מצומצם המבטא באופן הולם את מרכזיות עיקרון ההלימה; ובגדרי המתחם - גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירת הרצח בכוונה בתחתית מתחם הענישה או בסמוך לה, מחייבת נסיבות המצדיקות זאת והנמקה מתאימה.

עם זאת, מובן כי מלאכת עיצוב מדיניות הענישה רחוקה מלהיות שלמה, וממקרה למקרה נוצק תוכן פרשני נוסף להוראות הרפורמה בעבירות ההמתה, וכך מתגבשת שלב אחר שלב מדיניות הענישה.

14. יישום ההלכות לעיל על ענייננו מלמד בבירור כי יש לדחות את הערעור. גזר הדין של בית המשפט המחוזי מיישם היטב את הוראות החוק ואת מדיניות הענישה הנהוגה, אין בו כל חריגה לחומרה ממדיניות הענישה הנהוגה, לא כל שכן חריגה קיצונית שכזו או טעות מהותית בגזר הדין, המצדיקה את התערבות ערכאת הערעור בעונש (ע"פ 4137/22 אנאנטאפאק נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (2.7.2023)).

15. מתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי מוצדק וראוי והוא מבטא באופן הולם את חומרת מעשיו של המערער בנסיבות המקרה. כתב האישום המתוקן מגולל מספר אירועים אשר נמשכו מעל לחצי שנה, שבהם המערער ביקש לכפות על המנוחה את רצונו. בפעם הראשונה, נסע עד לכרמיאל ולא פסק עד להגעת המשטרה; בפעם השנייה, עמוד 6

ובסמוך לתחנת משטרת לוד - ניסה להכניסה בכוח ובניגוד לרצונה לרכב; בפעם השלישית - רצח אותה ולאחר מכן ביזה את גופתה.

הניסיון להציג את מעשיו של המערער ככשל רגעי בשל ויכוח כזה או אחר אינו משכנע, וממילא אינו מתיישב עם עובדות כתב האישום המתוקן על בסיסן יש לגזור את עונשו. כתב האישום המתוקן מלמד על התנהגות כוחנית, בריונית ושלוחת רסן של מי שאינו ירא את הדין. העובדה כי המערער נכנס לנעלי אביו בתא המשפחתי, וביקש לטענתו באופן זה "לדאוג" לאחותו - אינה מפחיתה מחומרת מעשיו כהוא זה. יש לדחות גם את הטענה כי ראוי להקל בעונשו של המערער מאחר שמעשיו נבעו מתפיסה "מסורתית" כזו או אחרת. טענה זו מכתימה שלא בצדק ציבור רחב מאוד אשר אין בינו לבין תפיסות אלו דבר וחצי דבר.

16. אשר לקביעת עונשו של המערער בתוך המתחם יש לומר בפה-מלא: אין בעניינו של המערער נסיבות בעלות משקל סגולי ממשי לקביעת עונשו בתחתית מתחם הענישה או בסמוך לו. למערער עבר פלילי משמעותי - בשנת 2011 ביצע עבירות של שוד וקשירת קשר לביצוע פשע ובשנת 2018 הורשע פעם נוספת בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, הפעם לצד עבירה של ניסיון לכליאת שווא. זאת בגין אירוע בו תכנן, יחד עם אחיו, לחטוף את המנוחה על רקע עזיבתה את הבית. באירוע זה המנוחה שהתה בתחנת המשטרה בעיר לוד, אולם עובדה זו לא מנעה מהמערער לרדוף אחריה ולנסות לגרור אותה לרכב בניגוד לרצונה בניסיון להשיבה בכוח לבית.

ניכר אפוא, כי דרך האלימות והכוחנות אינה זרה למערער והמנוחה סבלה מנחת זרועו גם בעבר. עונשי מאסר קודמים שנגזרו על המערער אף הם לא הרתיעו אותו ולא מנעו את הרצח. על רקע זה, העובדה כי הודה בשלב מסוים והביע חרטה, וגם זאת בנסיבות שאינן ברורות עד תום, אינה בעלת משקל רב בנסיבות העניין. אוסיף ואציין, כי גם מדבריו לפנינו ההתרשמות היא כי המערער אינו מפנים את מלוא חומרת מעשיו, וזאת בלשון המעטה.

במצב זה, הנזק שנגרם למשפחת המערער ובפרט לבנו, כתוצאה ממאסרו הממושך, הוא מצער, אך אף הוא אינו מצדיק לטעמי את קביעת עונשו של המערער במרכז מתחם הענישה או בחלקו התחתון. כמו כן, התנהגותו החיובית של המערער במאסרו - הגם שהיא מבורכת - אינה במידה המצדיקה עונש מקל. אם כן, במקרה שלפנינו ישנן נסיבות מסוימות שיש להתחשב בהן לקולה, אך משקלן אינו רב, ולטעמי ניתן להן ביטוי מספק בבחירת בית המשפט המחוזי שלא לקבוע את עונשו של המערער בגבול העליון של מתחם הענישה.

17. אשר לטענה שהועלתה בחצי-פה, שלפיה המערער לא התכוון לגרום למותה של המנוחה, הרי שטענה זו סותרת את הודיית המערער. כפי שתואר לעיל - המערער אישר מפיו "אני מבין את המשמעות ואני מודה שזה בכוונה". כאמור, כך הבהיר לאחר שנערכה הפסקה בדיון על מנת שסנגורו דאז יסביר לו את משמעות הדברים. אין לפנינו בקשה לחזור מהודיה ומובן שאין מקום להפחית מעונשו של המערער על בסיס טענה הסותרת את ליבת הודייתו. מטעם זה, שבעבירת רצח בכוונה עסקינן, אין יסוד להשוואה שאותה המערער עורך עם מקרים שבהם אמנם הורשע הנאשם בעבירת הרצח הבסיסית, אך זאת ביסוד נפשי של אדישות כלפי אפשרות גרימת התוצאה.

סוף דבר

18. לפנינו מקרה נוסף, מני רבים, של המתת אישה בידי גבר. פעם הרוצח הוא אביה, פעם בן זוגה, ולעיתים, כפעם הזאת, מדובר באחיה. ישנם קווי דמיון רבים בין המקרים - במקרים מסוימים ברקע הרצח יחסים אישיים כאלו ואחרים או חוסר שביעות רצון הבעל מהתנהגות רעייתו, פעמים אחרות תפיסה משובשת שלפיה האישה היא קניינו של הגבר. כל מקרה ונסיבותיו, כל קורבן עולם ומלואו, אולם הסיפורים דומים וכך גם תוצאתם העגומה והטראגית.

מדיניות הענישה בגין עבירות אלימות במשפחה היא מחמירה, וכאשר מדובר בעבירת רצח בנסיבות מחמירות, ככלל, אין בידי בית המשפט שיקול דעת שלא לגזור על הרוצח עונש של מאסר עולם (למעט במקרים נדירים לפי סעיף 301א(ב) לחוק). לא בענישה בלבד נמגר תופעות קשות אלו, אולם אין בכך כדי לגרוע מן החובה המוטלת על בית משפט זה להנגיד דיניות ענישה נחרצת המבטאת באופן הולם את מחויבות החברה להגן על נשים הזקוקות לכך ואשר נשקפת להן סכנה דווקא מצד הקרובים להן.

כאשר בעבירת רצח בכוונה עסקינן - את הנורא מכל לא ניתן עוד למנוע. בכל זאת, עלינו להדהד מסר עונשי בלתי מתפשר שלפיו במקרים מסוג זה העונש הצפוי לרוצח אינו רחוק מעונש של מאסר עולם, אם לא עונש של מאסר עולם - העונש המרבי על פי דין.

19. מכלל טעמים אלו אציע לחברי ולחברתי כי נדחה את הערעור.

ש ו פ ט

השופט י' כשר:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופטת ר' רונן:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' אלרון.

ניתן היום, כ"ז בתמוז התשפ"ג (16.7.2023).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט